

ENIGE BESCHOUWINGEN OVER DE FUNCTIE EN DE TAAK VAN DE GEMEENTELIJKE ACCOUNTANTSDIENST VAN AMSTERDAM

door R. H. Lieve

Inleiding

In het M.A.B. van april 1965 is onder het hoofd „Enige beschouwingen over de functies van de overheidsaccountant” een artikel opgenomen van de hand van collega A. de Nijs, in welk artikel o.a. enkele passages zijn gewijd aan de functies van de gemeente-accountant.

In het kader van zijn opstel heeft collega De Nijs zich bepaald tot de controlerende functies van de gemeente-accountant t.w. die van intern accountant ten behoeve van Burgemeester en Wethouders en die van extern accountant ten behoeve van de Gemeenteraad. Daarnaast vervult de gemeente-accountant echter veelal ook de functie van adviserend orgaan van het gemeentebestuur.

Het is wellicht van belang nader uiteen te zetten wat de bovengenoemde functies inhouden en hoe zij in de praktijk worden geëffectueerd. Ik zal mij daarbij voornamelijk tot de gemeente Amsterdam beperken omdat - zoals hierna zal blijken - in de wijze waarop de onderscheidene gemeenten in de controle hebben voorzien, vele variaties voorkomen en een uitputtende behandeling daarvan in het raam van dit artikel niet zou passen.

Controle-organen bij de gemeenten

In vele gemeenten werd de controle op de gemeentelijke ontvangsten en uitgaven aanvankelijk uitgeoefend door de afdeling Financiën der Gemeentesecretarie. Na verloop van tijd volgde voornamelijk in de grotere gemeenten veelal een overheveling der controle-werkzaamheden naar een - eveneens van de Gemeentesecretarie deel uitmakende - afzonderlijke controle-afdeling, terwijl in een nog later stadium in een aantal gemeenten de controle werd opgedragen aan een los van de Gemeentesecretarie staande Gemeentelijke Accountantsdienst.

In alle bovengenoemde gevallen vindt de controle plaats door een eigen gemeentelijke instantie. Het overgrote deel der gemeenten - en hieronder bevinden zich vrijwel alle kleinere gemeenten - heeft er echter de voorkeur aan gegeven de controle niet in eigen beheer te laten uitvoeren, doch deze op te dragen aan het in 1914 door de Vereniging van Nederlandse gemeenten opgerichte Centraal Bureau voor verificatie en financiële adviezen. Kostenoverwegingen zullen bij deze keuze veelal een belangrijke rol hebben gespeeld; in kleinere gemeenten is nl. de omvang der controle-werkzaamheden te gering om de instelling van een eigen goed geëquipeerd controle-orgaan te rechtvaardigen.

Van de diensten van public-accountants wordt bij de controle der gemeente-financiën in het algemeen weinig gebruik gemaakt. Mogelijk heeft de uitgebreide kennis van wettelijke voorschriften en bepalingen, die de accountant (en zijn assistenten) moet bezitten om deze controle met vrucht te verrichten, ten deze belemmerend gewerkt.

In verband met het vorenstaande wordt nog opgemerkt, dat de Gemeentewet geen aanwijzingen met betrekking tot de keuze van de controleur geeft. Zij bepaalt ter zake slechts dat de controle dient te worden opgedragen aan één of meer door

de gemeenteraad - onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten - aan te wijzen deskundigen.

De ontwikkeling van de controle in de gemeente Amsterdam

Lange tijd nl. tot 1 augustus 1961 is in Amsterdam de controle op de gemeentefinanciën uitgeoefend door de afdeling Financiën der Gemeentesecretarie, meer in het bijzonder door een onderafdeling daarvan: de afdeling Financiën A (Accountantsafdeling).

Hiërarchisch was het Hoofd van deze afdeling ondergeschikt aan de Directeur van Financiën en aan de Gemeentesecretaris. Teneinde evenwel zijn onafhankelijkheid als controleur tot uitdrukking te brengen was bij instructie bepaald dat hij voor wat betreft de controle rechtstreeks verantwoording verschuldigd was aan Burgemeester en Wethouders. Ook zijn benoeming en ontslag geschieden door B. en W.

Zijn bevoegdheden met betrekking tot de controle ontleende hij onder meer aan de beheersverordeningen voor de gemeentelijke diensten en bedrijven, die o.a. bepaalden dat Burgemeester en Wethouders in het toezicht op het beheer der gemeentelijke diensten resp. bedrijven worden bijgestaan door het Hoofd van de gemeentelijke Accountantsafdeling. De controlerapporten betreffende de jaarrekeningen van genoemde instellingen werden aan B. en W. uitgebracht.

De controle, zoals tot dusver beschreven, draagt een intern karakter. Nochtans vertoont zij ook in de hier beschreven verhoudingen reeds een extern aspect. Zij is nl. functioneel niet op één lijn te stellen met de controle die b.v. de interne accountant van het Gemeente-energiebedrijf uitoefent. Deze vervult als orgaan van de bedrijfsleiding een zuiver interne functie. De Gem. Accountantsafdeling maakte evenwel geen deel uit van de organisatie van het G.E.B., noch was zij daaraan op enigerlei wijze ondergeschikt. Ten opzichte van het G.E.B. vervulde de Accountantsafdeling derhalve de functie van extern accountant. Hetzelfde gold m.m. voor de overige gemeentediensten en -bedrijven.

Het zwaartepunt van het externe aspect van de controle van de Accountantsafdeling lag echter niet in haar positie ten opzichte van de gemeentediensten en -bedrijven, doch in haar relatie met het maatschappelijk verkeer. De door haar uitgebrachte controlerapporten vonden nl. niet hun eindpunt bij Burgemeester en Wethouders, doch moesten ingevolge wettelijk voorschrift mede worden overgelegd aan de Gemeenteraad en aan Gedeputeerde Staten. Zij dienden deze instanties tot steun bij het beoordelen van het door Burgemeester en Wethouders gevoerde beheer en het verlenen van decharge daarvoor. Gelet op de publieke functie van de Gemeenteraad en Gedeputeerde Staten als vertegenwoordigers van de gemeenschap vervulden de eerdergenoemde controlerapporten derhalve mede een functie ten behoeve van het maatschappelijk verkeer en trad de Accountantsafdeling dus in deze niet op als intern, doch als extern accountant. Ik zal hierop verder in dit artikel nog nader terugkomen.

De instelling van de Gemeentelijke Accountantsdienst

Ofschoon - zoals uit de eerste alinea van het voorgaande hoofdstuk blijkt - de structurele plaats die de Accountantsafdeling in het gemeentelijk bestel innam niet zonder bedenkingen was, heeft zij in de praktijk nimmer tot moeilijkheden

aanleiding gegeven. Nochtans groeide gaandeweg het besef dat het aanbeveling zou verdienen aan de Accountantsafdeling ook formeel de onafhankelijke en zelfstandige positie toe te kennen die zij materieel reeds bezat.

Te dien einde besloot de Gemeenteraad in zijn vergadering van 31 mei 1961 om met ingang van 1 augustus 1961 een Gemeentelijke Accountantsdienst in te stellen.

Dit besluit impliceerde o.m., dat het gemeentelijk controle-apparaat niet langer deel uitmaakte van de Gemeentesecretarie, waarmede aan de eerderevermelde hiërarchische ondergeschiktheid van het hoofd van de dienst aan de Directeur van Financiën en aan de Gemeentesecretaris een einde kwam. Een ander gevolg van voornoemd besluit is, dat het hoofd van de dienst voortaan niet meer door Burgemeester en Wethouders, maar door de Gemeenteraad wordt benoemd en ontslagen.

De functie en de taak, alsmede de bevoegdheden en de verplichtingen van de Gemeentelijke Accountantsdienst zijn vastgelegd in een drietal door de Gemeenteraad vastgestelde regelingen t.w.:

- a. de Verordening op de Gemeentelijke Accountantsdienst;
- b. de Instructie voor de directeur van de Gemeentelijke Accountantsdienst en
- c. de Controleregelen rekenplichtige ambtenaren.

De belangrijkste bepalingen van deze regelingen zullen hierna aan een bespreking worden onderworpen.

De Verordening op de Gemeentelijke Accountantsdienst

Deze verordening bepaalt o.m. dat de dienst optreedt:

- 1 als controlerend orgaan voor de Raad;
- 2 als controlerend orgaan voor Burgemeester en Wethouders;
- 3 als adviserend orgaan van Burgemeester en Wethouders.

Ad 1. - Controlerend orgaan voor de Raad

De functie van controlerend orgaan voor de Raad ontleent de Accountantsdienst o.m. aan art. 255 juncto art. 265 bis der Gemeentewet. Het eerstgenoemde artikel bepaalt nl., dat aan de Raad een verslag van een onderzoek naar de deugdelijkheid der gemeenterekening, ingesteld door de overeenkomstig art. 265 bis - eveneens door de Raad - aangewezen deskundige, moet worden overgelegd.

Hiermede komt nog duidelijker dan tevoren het externe karakter van de functie van de Accountantsdienst naar voren. Werden voorheen de controlerapporten uitgebracht aan Burgemeester en Wethouders en overgelegd aan de Raad, thans worden zij gericht aan de Raad en - mede - ter beschikking van Burgemeester en Wethouders gesteld.

Ten behoeve van het onderzoek en de vaststelling van de gemeenterekening worden de rapporten voorts nog - evenals voorheen - bij de inzending der rekening aan Gedeputeerde Staten overgelegd.

Het maatschappelijk karakter van de functie van de Accountantsdienst, reeds blijkende uit de omstandigheid dat de dienst optreedt als controlerend orgaan voor de Gemeenteraad, wordt door de wettelijk voorgeschreven overlegging van de controlerapporten van de dienst aan Gedeputeerde Staten, nog geaccentueerd.

Ten aanzien van de draagwijdte der controle zij nog opgemerkt, dat deze zich niet alleen richt op de rechtmatigheid der rekeningcijfers, maar ook op de doelmatigheid van de beleidsuitvoering.

Ad 2. - Controlerend orgaan voor Burgemeester en Wethouders

Ingevolge de artikelen 255 en 265 der Gemeentewet wordt door Burgemeester en Wethouders over elk dienstjaar aan de Raad verantwoording gedaan van het gevoerde beheer, onder overlegging van de hun door de gemeente-ontvanger en de directeurs der gemeentebedrijven aangeboden jaarrekeningen. Uiteraard dienen deze rekeningen - voordat zij aan de Raad worden overgelegd - door of namens Burgemeester en Wethouders te worden gecontroleerd. Aangezien het daartoe vereiste controle-onderzoek vrijwel parallel loopt met de voor de Raad uit te oefenen controle (zie *ad 1* hiervoor) ligt het voor de hand, dat de Accountantsdienst ook de controle voor Burgemeester en Wethouders verricht.

In verband hiermede zij er nog op gewezen, dat de gemeenterekening een tweeledig karakter heeft. Enerzijds is zij verantwoordingsstuk van het door de gemeente-ontvanger en de directeurs van diensten en bedrijven over een dienstjaar gevoerde beheer, anderzijds is zij verantwoordingsstuk van het door Burgemeester en Wethouders gevoerde beheer.

In de onderhavige paragraaf (*Ad 2*) wordt gesproken over de controle van de gemeenterekening als verantwoordingsstuk van het beheer van de gemeente-ontvanger en de directeurs van diensten en bedrijven; dit is in eerste instantie een controle voor en namens Burgemeester en Wethouders (interne controle).

De controle op de gemeenterekening als verantwoordingsstuk van het door B. en W. gevoerde beheer werd reeds in de vorige paragraaf (*Ad 1*) behandeld. Zoals daar werd uiteengezet, is deze controle van veel wijder strekking; zij betreft de controle op het beheer van Burgemeester en Wethouders voor de Raad en voor Gedeputeerde Staten (externe controle). Teneinde eventueel misverstand te voorkomen, zij uitdrukkelijk gestipuleerd, dat hier gesproken wordt van controle op het beheer en niet van controle op het beleid in de zin van beleidsbepaling.

Ad 3. - Adviserend orgaan van Burgemeester en Wethouders

Als functioneel orgaan onderhoudt de Accountantsdienst contacten met alle gemeentelijke diensten, bedrijven en administraties. Het ligt dan ook voor de hand dat Burgemeester en Wethouders zich voor adviezen betreffende financiële, bedrijfseconomische en administratief-organisatorische aangelegenheden in vele gevallen tot de Accountantsdienst wenden. Het initiatief tot deze adviezen kan evenwel ook van de dienst uitgaan.

De omvang van de aan de adviezen verbonden werkzaamheden neemt gestadig toe. Het aantal adviezen bedraagt thans ruim 1.000 per jaar. Zij hebben o.m. betrekking op administratieve reorganisaties, aanschaffing van kantoormachines, wijziging van personeelsformaties, beoordeling van subsidie-aanvragen en verzoeken om garantie voor door derden te sluiten geldleningen, tariefsherzieningen, het plaatsen van bestellingen, enz.

De Instructie voor de directeur van de Gemeentelijke Accountantsdienst

De instructie bevat in de eerste plaats een aantal bepalingen van orde. Zo bepaalt zij o.m. dat de directeur belast is met de dagelijkse leiding van de dienst en dat hij in alle zaken, het interne beheer van de dienst betreffende, de voorschriften volgt, die hem door of namens Burgemeester en Wethouders worden gegeven.

Verder bepaalt de instructie o.a. dat de directeur Burgemeester en Wethouders bijstaat in alle zaken, de dienst betreffende en dat hij alle voorstellen doet, die hij in het belang van de dienst nodig acht.

De controleregelen rekenplichtige ambtenaren

Ingevolge artikel 265 bis der Gemeentewet stelt de Gemeenteraad onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten regelen vast met betrekking tot de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding van de gemeente-ontvanger en van de overige ambtenaren der gemeente met geldelijk beheer en met boekhouding belast.

De „Controleregelen rekenplichtige ambtenaren” der gemeente Amsterdam zijn van toepassing op:

- a. de Ontvanger der gemeente Amsterdam;
- b. de directeurs van de gemeentelijke diensten, bedrijven en administraties;
- c. alle overige ambtenaren der gemeente, die het beheer over en/of de administratie van geld of geldswaardig papier voeren.

De controle op het geldelijk beheer en de boekhouding van de hiervoor genoemde ambtenaren is opgedragen aan de directeur van de Gemeentelijke Accountantsdienst.

Het externe karakter van de controle van de Gemeentelijke Accountantsdienst komt in het bijzonder tot uitdrukking in de artikelen, waarin de Gemeenteraad de directeur van deze dienst belast met het instellen van een onderzoek naar de deugdelijkheid van de jaarrekeningen der gemeentelijke diensten, bedrijven en administraties en in het voorschrift dat het verslag van ieder onderzoek in een voldoende aantal exemplaren aan de Gemeenteraad (en aan Burgemeester en Wethouders) moet worden gezonden.

De controleregelen bevatten voorts nog de bepaling, dat alle ambtenaren, wier medewerking bij de vorengenoemde onderzoeken door de ambtenaren van de Gemeentelijke Accountantsdienst wenselijk wordt geacht, verplicht zijn deze te verlenen en o.m. alle gewenste inlichtingen dienen te verstrekken.

Het onderzoek van de gemeenterekening door de Gemeenteraad

Alvorens het onderzoek van de gemeenterekening door de Gemeenteraad te bespreken, verdient het aanbeveling na te gaan hoe de gemeenterekening tot stand komt. Ter zake moge het volgende dienen.

Zoals bekend mag worden verondersteld, bevat de gemeentebegroting een systematische opstelling van de voor het betreffende jaar te verwachten inkomsten en uitgaven der gemeente. Afzonderlijke begrotingen worden opgemaakt voor de door de Raad aangewezen takken van dienst (gemeentebedrijven); de voor- of nadelige exploitatiesaldi der bedrijfsbegrotingen worden opgenomen in de gemeentebegroting.

In Amsterdam is nu de verdere gang van zaken als volgt. Jaarlijks vóór de

aanvang van elk begrotingsjaar wordt bij besluit van Burgemeester en Wethouders voor *elke* post der begroting een z.g. beheerder aangewezen. De beheerder draagt de verantwoordelijkheid voor de ontvangsten c.q. uitgaven op de betreffende begrotingspost. Als beheerders treden op de directeuren der gemeentelijke diensten (onder diensten zijn hierna mede te verstaan secretarie-afdelingen en gemeentelijke bureaus) en bedrijven, ieder van hen voor de begrotingsposten, die op hun dienst c.q. bedrijf betrekking hebben.

De gemeentelijke diensten en bedrijven beschikken elk over een rekening bij het Gemeente-Girokantoor. Aangezien het kasverkeer mede uit controle-overwegingen zoveel mogelijk is beperkt, wordt het overgrote deel van het geldelijk verkeer der gemeentelijke instellingen via hun girorekening afgewikkeld.

Na afloop van het jaar dienen de directeuren der gemeentediensten en -bedrijven een rekening en verantwoording in, waarin alle in hun begroting voorkomende posten met de daarop betrekking hebbende begrotings- en rekeningcijfers worden opgenomen.

De rekeningen der gemeentediensten zijn echter niet identiek aan die der gemeentebedrijven. De gemeentebedrijven voeren nl. in hun financiële administratie het stelsel van de dubbele boekhouding; de door hen ingediende rekeningen zijn derhalve rekeningen van baten en lasten (en van kapitaalsontvangsten en -uitgaven). De gemeentediensten daarentegen voeren het systeem der kameralistische boekhouding; zij produceren rekeningen van gerealiseerde ontvangsten en uitgaven, waarbij in beginsel de bij het afsluiten van het dienstjaar nog te ontvangen en nog uit te geven bedragen buiten beschouwing worden gelaten.

Naar analogie van de begroting worden de in de rekeningen der gemeentediensten voorkomende posten individueel in de gemeenterekening overgenomen, terwijl daarin van de bedrijfsrekeningen uitsluitend de voor- of nadelige exploitatiesaldi worden opgenomen. (Hierbij wordt nog aangetekend, dat de bedrijven de voordelige exploitatiesaldi aan de Gemeente afdragen, terwijl omgekeerd de Gemeente de nadelige exploitatiesaldi aan de betreffende bedrijven uitkeert; voor de gemeenterekening vormt het batige c.q. nadelige exploitatiesaldo van een bedrijf derhalve een ontvangst resp. uitgaaf).

Aangezien de Gemeentewet een rekening voorschrijft, die slechts de werkelijk ontvangen en uitgegeven bedragen bevat, voldoet een aldus opgemaakte gemeenterekening aan de ter zake gegeven wettelijke voorschriften en wordt zij ook in deze vorm door de gemeente-ontvanger bij Burgemeester en Wethouders ingediend.

Het is echter duidelijk dat een dergelijke rekening in het algemeen geen juist beeld geeft van de werkelijke exploitatie-uitkomsten van met name de gemeentediensten. Onder meer ontbreken daaraan, zoals hiervoor reeds werd medegedeeld, de bij het afsluiten van het dienstjaar nog te vorderen en nog te betalen bedragen. Teneinde dit bezwaar te ondervangen, vermelden de gemeentediensten in hun rekeningen - in afzonderlijke kolommen - bij elke post wèl de nog te ontvangen c.q. de nog te betalen bedragen. Aan de hand van deze rekeningen en de rekeningen der bedrijven stelt de afdeling Financiën der Gemeentesecretarie over het betreffende jaar een z.g. administratieve verantwoording op. Deze is op gelijke wijze ingericht als de gemeenterekening met dien verstande, dat zij behalve kolommen voor begrotingscijfers en voor gerealiseerde ontvangsten en uitgaven tevens kolommen voor nog te ontvangen en nog uit te geven bedragen, alsmede zowel aan de ontvangst- als aan de uitgaafzijde een totaal kolom bevat. Hierdoor wordt een

reële vergelijking tussen de begrotings- en rekeningcijfers der onderscheidene begrotingsposten mogelijk gemaakt, terwijl voorts een beter beeld van de financiële uitkomsten van het in het rekeningsjaar gevoerde beheer wordt verkregen. Deze administratieve verantwoording wordt door Burgemeester en Wethouders tegelijkertijd met de gemeenterekening aan de Gemeenteraad aangeboden.

De Gemeenteraad onderzoekt de rekening, zoals de Gemeentewet het uitdrukt, „zonder uitstel” en stelt de rekening *voorlopig* vast. (Volledigheidshalve vermeld ik hierbij nog, dat de rekening met de bijbehorende stukken daarna aan Gedeputeerde Staten wordt gezonden, welk College de rekening vaststelt).

Ik kom thans terug op de vraag op welke wijze de Gemeenteraad de gemeenterekening onderzoekt. In Amsterdam benoemt de Raad daartoe, telkenmale wanneer Burgemeester en Wethouders de Raad de gemeenterekening over een bepaald jaar hebben aangeboden, uit zijn midden een thans 7 leden tellende „Commissie tot onderzoek van de Rekening”. Tot voor kort was de werkwijze aldus, dat de Gemeentelijke Accountantsdienst de ruim 60 controlerapporten betreffende de rekeningen en verantwoordingen der onderscheidene gemeentediensten en -bedrijven - tezamen alle posten der gemeenterekening bestrijkende - successievelijk aan de leden der Commissie toezond, waarna de Commissie deze rapporten in ongeveer 35 vergaderingen behandelde. De vergaderingen der Commissie werden bijgewoond door de directeur van de Accountantsdienst, die de Commissie waar nodig van voorlichting diende. Voor nadere voorlichting over bepaalde onderwerpen liet de Commissie voorts ook andere ambtenaren ter vergadering uitnodigen en bracht zij oriënterende bezoeken aan gemeentelijke instellingen. Na afloop van haar onderzoek bracht de Commissie een verslag van haar bevindingen uit aan de Gemeenteraad, welk verslag ter beantwoording in handen van Burgemeester en Wethouders werd gesteld. Na het verschijnen van het antwoord van B. en W. (dat evenals het verslag der Commissie in het Gemeenteblad wordt gepubliceerd) werd de gemeenterekening vervolgens in een - zoals de Gemeentewet uitdrukkelijk voorschrijft - *openbare* vergadering van de Gemeenteraad behandeld.

Ofschoon deze werkwijze in de praktijk zeer wel heeft voldaan, werd het nochtans als een bezwaar gevoeld, dat de beleidsbeoordeling door de Gemeenteraad bij de behandeling van de gemeentebegroting een zekere verschraling onderging, doordat slechts de leden van de Rekeningcommissie kennis droegen van de inhoud der accountantsrapporten, terwijl de gehele Raad zich bezig houdt met de begroting. Vaktechnische voorlichting voor de gehele Raad, welke voorhanden is in de accountantsrapporten, ontbrak derhalve bij de begrotingsbehandeling en verminderde voor de raadsleden - niet-lid van de Commissie - de beleidskritische beoordelingsmogelijkheden.

Teneinde bovengenoemd bezwaar te ondervangen, wordt thans - voorshands bij wijze van proef - de volgende werkwijze toegepast. Ter inleiding van de nadere toelichting hierop zij medegedeeld, dat de Gemeenteraad in tal van gemeenten z.g. Commissies van Bijstand heeft benoemd, die Burgemeester en Wethouders bijstaan in het beheer van bepaalde onderdelen der gemeentezorg zoals het onderwijs, de kunstzaken, de openbare gezondheid, de sociale zaken, de publieke werken, de volkshuisvesting, de gemeentefinanciën, de gemeentebedrijven, de personeelszaken enz. Amsterdam telt ruim 20 Commissies van Bijstand, gemiddeld bestaande uit 8 à 10 raadsleden; het voorzitterschap wordt bekleed door de Wethouder onder wiens departement de betreffende aangelegenheid valt.

Volgens de nieuwe wijze van onderzoek der gemeenterekening komen de accountantsrapporten onmiddellijk na gereedkomen ter beschikking van de raadsleden en worden zij aan de orde gesteld in de desbetreffende commissies van bijstand, waarbij de accountant die het rapport heeft uitgebracht aanwezig is en toelichting geeft. De leden van de Raad versterken hierdoor hun inzicht in de gemeentefinanciën en kunnen als gevolg hiervan hun beleidscontrole bij de behandeling der begroting beter uitoefenen.

Nadat aldus de accountantsrapporten in de onderscheidene Commissies van Bijstand zijn behandeld, stelt de directeur van de Accountantsdienst aan de Commissie tot onderzoek van de Rekening een rapport ter hand, waarin hij verslag omtrent het onderzoek naar de deugdelijkheid van de *gehele* gemeenterekening uitbrengt. In dit rapport vermeldt hij tevens de opmerkingen, waartoe de behandeling der accountantsrapporten in de Commissie van Bijstand aanleiding gaf, alsmede de opmerkingen waarvan naar *zijn* oordeel de Rekeningcommissie dient kennis te nemen. De Rekeningcommissie onderzoekt vorenbedoelde opmerkingen en vraagt verder alle inlichtingen, die zij voor haar onderzoek nodig acht. Ten slotte brengt zij omtrent haar onderzoek op de gebruikelijke wijze verslag aan de Raad uit.

Uit het vorenstaande blijkt, dat de nauwe contacten die de Accountantsdienst reeds met de Raad onderhield door de nieuwe wijze van onderzoek van de Gemeenterekening nog zijn uitgebreid en verstevigd, waardoor aan het externe karakter van de functie van de Accountantsdienst nog meer reliëf is gegeven.